

TUNTOSARVI

N:o 8 1982

TUNTOSARVI

Kuulonäkövammaisten lehti
ilmestyy 22 kertaa vuodessa

N:o 8

30. p:nä huhtikuuta 1982

8. vuosikerta

JULKAISIJA

Näkövammaisten Keskusliitto ry.

Varat tämän lehden kustannuksiin on lahjoittanut
Lions-piiri 107 N

PÄÄTOIMITTAJA

Pirjo Rissanen

TOIMITUKSEN OSOITE

35400 Länkipohja
puh. 935-31308

SISÄLLYS

Ilmoitus	1
Kuurosokeat ja opaskoira	2
Kuurosokeat ja asuminen	4
Heipähei teille kaikille	8
Ajankohtaista	10
Ruotsissa tehdään tutkimusta kuurosokeiden oloista	18

ILMOITUS

KOKOUSHKUTSU – Sokeain Lomaliitto – De Blindas Semesterförbund ry:n sääntömääräinen vuosikokous pidetään lau. 22. toukokuuta 1982 alkaen klo 12.00 lomakoti Onnelassa Tuusulassa. Kokouksessa käsitellään sääntöjen 13 §:ssä mainittujen asioiden lisäksi johtokunnan esitys sääntöjen 1, 4, 9, 11, 13, 14, 15 ja 16 sekä 17 §:n muuttamiseksi. Yhdistyksen nimi ehdotetaan muutettavaksi Näkövammaisten Loma ry:ksi. Lisäksi käsitellään johtokunnan esitys valtuuksien myöntämisestä johtokunnalle kahden miljoonan markan lisäksiinnitysten ottamiseen Onnela-nimiseen tilaan Rn:o 2:4, Kalliola-nimiseen tilaan Rn:o 2:130 ja Kalliola-nimiseen tilaan Rn:o 5:58, jotka sijaitsevat Tuusulassa. Kokousmateriaalia on saatavissa mustavalkoisena tai äänitteenä. Pyynnöt yhdistyksen toimistoon 90-251122.

Tervetuloa!
Johtokunta

KUUROSOKEAT JA OPASKOIRA, RUOTSISSA ALKAA KOKEILU

Inger Lindgren (Kontakt Med -lehdestä)

Ruotsin kuurosokeiden yhdistys ja valtion opaskoirakoulu ovat keskustelleet siitä, voitaisiinko opaskoiria kouluttaa kuurosokeille. Opaskoira on hyvä apu liikkussa. Se varoittaa silloin kun edessä on este, se osaa löytää paikan mistä katua voi ylittää ja se osaa etsiä talojen ovet. Opaskoiran avulla on helpompi käydä kaupassa tai työssä ja opaskoiran kanssa saa liikuntaa.

On asioita, joita kuurosokea ja koira eivät nyt osaa tehdä yhdessä. Yksi asia on kadun ylittäminen. Koira osaa etsiä paikan mistä katua voi lähteä ylittämään, mutta se ei osaa päättää milloin on turvallista lähteä liikkeelle. Koira ei osaa varoa autoja eikä se erota punaista valoa. Silloin kun henkilöllä on pelkkä näkövamma ja hän kuulee hyvin, hän voi kuulon avulla itse päättää voiko kadun ylittää vai onko parempi jäädä odottamaan, että liikenne menee ohitse. Tähän asiaan löytyy kuitenkin ratkaisu. Koira voidaan opettaa menemään jonkun ihmisen luo, joka myös on ylittämässä katua ja niin kuurosokea voi pyytää apua. Vaikka on muutamia sellaisia asioita, jotka tuottavat kuurosokealle ja koiralle vaikeuksia, on taas muita asioita, joissa kuurosokealla on aivan erityistä hyötyä koirasta. Koira voi esimerkiksi »ker-

toa» milloin joku on oven takana, milloin posti tulee, että on unohtanut sulkea vesihanan. Se voi oppia nostamaan esineitä, joita kuurosokea on pudottanut lattialle. Monet kuurosokeat käyttävät viittomakieltä, mutta se ei ole ongelma. Koira voi yhtä hyvin oppia tottelemaan viittomamerkkejä kuin puhuttuja sanoja.

Kuurosokeiden opaskoiria on siis koulutettava vähän eri tavalla kun näkövammaisten opaskoiria. Ruotsin valtion opaskoirakoulu on asiasta hyvin kiinnostunut. Siellä ollaan sitä mieltä, että kuurosokeille voidaan kouluttaa opaskoiria. Opaskoirakoulu ja kuurosokeiden yhdistys alkaa nyt keväällä suunnitella koirien opetusohjelmaa ja kokeilua. Jos hyvin käy voidaan koulutus aloittaa syksyllä. Rahaa kokeiluun tarvitaan ja sitä anotaan Ruotsin Yleiseltä Perintösäätiöltä, joka usein antaa varoja tällaiseen kokeilutoimintaan.

Ehkä saamme joskus Suomeenkin opaskoiria kuurosokeille. On kuitenkin muistettava, että opaskoira sopii vain sellaisille ihmisille, jotka todellakin pitävät koirista. Koira on elävä olento, joka kaipaa rakkautta ja huolenpitoa.

KUUROSOKEAT JA ASUMINEN

Kuurosokeita on maassamme tiedossa n. 450 henkilöä, joista noin 70 on lapsia. Kuurosokeat ovat kuitenkin muutkin ihmiset hyvin erilaisia ja näin ollen heidän tarpeensa ovat erilaiset. Kuurosokeus on ennen kaikkea vaikea kommunikaatio-, yhteydenpito- ja tiedonsaantivamma. Tästä syystä tähän ryhmään kuuluvat ihmiset ovat hyvin yksinäisiä ja eristyneitä ihmisiä. Kuurosokeat tarvitsevat usein päivittäin enemmän tai vähemmän toisten ihmisten apua.

Kuurosokeille asuminen on ongelma. Yksin asuminen samoin kuin perheessään asuminen saattaa merkitä hyvin kontaktitonta elämää, sillä lähiympäristö ei yleensä osaa kommunikoida kuurosokean kanssa. Kaikki kuurosokeat tarvitsevat asumispalveluja ja näihin liittyviä muita palveluja enemmän tai vähemmän. Sosiaali- ja terveysministeriön työryhmä Kuurosokeat Suomessa pitääkin tästä syystä tärkeänä, että kuurosokeille järjestetään asumispalveluja. Muistiossa arvioidaan, että 40-50 kuurosokeaa on tällä hetkellä varsinaisen palveluasumisen tarpeessa.

Kuurosokeat ovat olleet pienenä vammaisryhmänä Pohjoismaisen Ministerineuvoston alaisen

Vammaiskysymysten lautakunnan (Nordiska nämnden för handikappfrågor) erityisen kiinnostuksen kohteena. Vuonna 1980 valmistui raportti Bättre livsvillkor för dövblinda i Norden, jossa todetaan, että kuurosokeat tarvitsevat aivan tavallisen asuminen lisäksi seuraaventyypisiä asumismuotoja vammastaan ja kuntoutumistasostaan riippuen:

1) **I n t e g r o i t u a s u m i n e n**, jolloin asuminen tapahtuu aivan normaaleissa asunnoissa esimerkiksi jonkin muun vammaisryhmän kanssa, kuitenkin niin, että tarvittaessa saa apua ja palveluja (tulkki/opas, apua siivouksessa ym.). Tällöin on kysymyksessä ryhmä kuurosokeita, jotka käyvät työssä ja jotka muutenkin ovat tottuneita selviytymään hyvin itsenäisesti.

Esimerkkinä tällaisesta asumisesta on Hämeenlinnaan rakennettava Kuurojen Huoltokotisäätiön 2-kerroksinen talo kuuroille ja kuurosokeille. Talossa tulee todennäköisesti, ainakin alkuvaiheessa, asumaan vain kuurosokeita. Talossa on mahdollisuus saada yksi ateria arkisin ja sen lisäksi erilaisia jokapäiväiseen elämään liittyviä palveluja. Lähes kaikki taloon muuttavat kuurosokeat ovat työssä Työkeskus Sampolassa ja ovat tottuneet varsin itsenäiseen asumiseen.

2) **V a r s i n a i n e n p a l v e l u t a l o a s u m i - n e n**, joka on suunniteltu kuurosokeiden tarpeet huomioonottaen, siten, että hyvin monenlaiset kuurosokeat voivat asua palvelutalossa.

Suomen Kuurosokeat ry:n suunnittelema palvelutalo Tampereen Hervantaan on varsinaista palvelutaloasumista tarjoava yksikkö. Sen palvelutaso on astetta korkeampi kuin Hämeenlinnassa, jolloin sinne voidaan ottaa asumaan henkilöitä, jotka tarvitsevat enemmän palveluja. Monet palvelutaloon muuttamista kuurosokeista eivät ole mukana työelämässä, jolloin palvelut suuntautuvat voimakkaasti myös vapaa-aikaan. Pyrkimys on kuitenkin edelleen tarjota mahdollisimman normaali asumismuoto kuurosokeille. Palvelutalo rakennetaan yhteen tasoon, jolloin asukkaat voivat esimerkiksi ulkoilla yksin omalla turvallisella pihallaan, vaikka heidän taitonsa liikumisessa eivät olisikaan kovin hyvät. Yhteisiä tiloja on yhdessäoloon, askarteluun, kunnon hoitamiseen, ruokailuun jne.

3) **L a i t o s a s u m i n e n** sellaisille henkilöille, jotka tarvitsevat päivittäin enemmän hoitoa ja huolenpitoa. Hyvin monilla kuurosokeilla ei ole ollut lapsuudessa ja nuoruudessa mahdollisuutta saada koulutusta ja kuntoutusta, jolloin heidän edellytyksensä itsenäiseen elämiseen ovat hyvin pienet.

Kuurojen Huoltokotisäätiön omistamissa kuurojenkodeissa Oulussa ja Hyvinkäällä asuu yhteensä noin 25 kuurosokeaa. On voitu todeta, että tämä asumismuoto on heille paras mahdollinen. Sekä henkilökunta, että muut asukkaat osaavat kommunikoida kuurosokeiden kanssa ja heille tarjotaan niitä palveluja, joita he tarvitsevat.

Kuurosokeat asuessaan perheittensä kanssa tai jopa joissakin tapauksissa yksin tavallisissa asunnoissa ovat kuitenkin jatkuvasti erilaisten palvelujen tarpeessa mahdollisimman sisällöltään rikkaan elämän saavuttamiseksi. On muistettava, että vain harva kuurosokea voi osallistua mihinkään yhteiskunnan toimintaan ilman toisen ihmisen apua. Näin ollen kuurosokean kohdalla ei ole asiallista puhua yksinomaan vammaisten integroimisesta yhteiskuntaan, vaan on luotava kuurosokeille mahdollisuus kontakteihin ja toimintaan päivittäin. Tämä tapahtuu parhaiten tarjoamalla kuurosokeille asuntoja, joissa palvelutaso on riittävä kunkin yksilöllisten tarpeiden mukaisesti (kts. kohdat 1, 2 ja 3). Pohjoismaisen työryhmän samoin kuin sosiaali- ja terveysministeriön ehdotukset ovat näin toteutumassa suunnitelmien mukaisesti kahden tason yhteistyönä. Kuurojen Huoltokotisäätiön ja Suomen Kuurosokeat ry:n tarjoamien palvelujen kohdalla ei ole päällekkäisyyttä vaan kysymys on työnjaosta. Suunnitelmat lähi-

tulevaisuutta varten on myös tarkoitus tehdä yhteistyönä.

Tulevaisuus tuo uusia haasteita. Esimerkkinä voidaan mainita Rubeola-ryhmän hyvin vaikeavammaiset nuoret, jotka ovat syntyneet 1960-luvun loppupuolella suurien vihurirokkoepidemioiden aikana. Tähän lapsiryhmään on satsattu huomattava määrä voimavaroja ja näin ollen heidän sijoituksensa koulun loputtua tulisi olla sellainen, että heidän saavuttamansa taso voitaisiin ylläpitää. Rubeola-ryhmän kohdalla saattaa tulla kysymykseen asuntolatyyppinen, kuntouttava asumismuoto.

Helsingissä 15. päivänä maaliskuuta 1982.

Inger Lindgren
toiminnanjohtaja
Suomen Kuurosokeat ry.

Marjaana Suosalmi
toiminnanjohtaja
Kuurojen Huoltokotisäätiö

HEIPÄHEI TEILLE KAIKILLE!

Kevät on taas tullut ja se tuo mukanaan minun kohdallani pieniä muutoksia. Toukokuun alussa muutan toimistoa ja saan samalla uusia työtovereita. Uusiin tiloihin muuttaa kolme henkilöä. He ovat Näkövam-

maisten Keskusliiton kuntoutussihteerit Helena Vikjärvi, Lapin Näkövammaiset ry:n sihteerit Anja Mannula ja minä, eli kuurosokeiden kuntoutussihteerit Maija Haapalainen.

Uudet toimistotilat omistaa Lapin Näkövammaiset ry. Minä ja Helena olemme vuokralaisia. Jokaisella työntekijällä on oma työhuone. Lapin Näkövammaiset ry:llä on yksi huone äänittämönä. Työhuoneiden lisäksi uudessa huoneistossa on monitoimitila, jota voimme käyttää esimerkiksi kokouksissa. Monitoimitilaa voivat Lapin Näkövammaiset ry:ltä vuokrata myös muut järjestöt omia tilaisuuksiaan varten.

Olen iloinen uudesta toimistostani ja työtovereistani ja toivotan kaikki tervetulleiksi tutustumaan tiloihimme.

Maija Haapalainen
Kuurosokeiden kuntoutussihteerit
Pohjois-Suomen alue

Uusi osoite:
Aallonkatu 2 C 20
96200 Rovaniemi 20
puhelin 991-3589 (puhelinumero ei ole muuttunut)

AJANKOHTAISTA

28.3.

Luonnonsuojelijat vaativat, että paikallisen väestön elintarpeet on ensisijaisesti otettava huomioon vesien käyttöä suunniteltaessa. Luonnonsuojelijat vaativat, että voimalahankkeista luovutaan ja että Lapin jokia rauhoitetaan. Luonnonsuojelijat pitivät vuosikokouksensa Rovaniemellä.

Vaalit eivät auttaneet Salvadorissa. Sisällissota jatkuu edelleen. Vaalien aikana taistelut maan hallituksen ja sissien välillä jatkuivat.

29.3.

Liikenneministeriö teki päätöksen, että taksimaksut nousevat keskimäärin 9,6 %. Taksiautoilijat ehdottivat korotukseksi 12 %, mutta liikenneministeriö päätyi pienempään korotukseen. Tähän pienempään korotukseen vaikutti se, että polttoaineiden hinnat laskevat.

Aravavuokrat ovat nousseet kaupungissa vuoden aikana 14,7 %. Vaparahoitteisten asuntojen vuokrat ovat nousseet 11,2 % vuoden aikana. Vuokra-asuntojen tilannetta helpottaa hiukan se, että polttoaineiden hinnat halpenivat. Näin myös lämmityskustan-

nukset pienenevät. Vuokriin ei näin ole kohdistumassa korotuspaineita.

30.3.

Amerikkalainen avaruussukkula laskeutui autiomaaan. Onnistuneen lennon avaruuteen tekivät amerikkalaiset astronautit Jack Lousma ja Gordon Fullerton. Lennon aikana tehtiin paljon erilaisia kokeita. Lämpöerot olivat 223 astetta lennon eri vaiheissa.

Eduskunnan puhemies Johannes Virolainen matkustaa viralliselle valtiovierailulle Neuvostoliittoon. Neuvostoliiton korkeimman neuvoston kutsun esitti puhemiehelle Neuvostoliiton suurlähettiläs Sobolev.

31.3.

Uusi tieliikennelaki voimaan. – Poliisi on luvannut, ettei ensimmäisinä päivinä tietämättömiä sakoteta, vaan heitä ohjataan. Ajokortin voi uuden lain mukaan menettää jo kolmen rikkeen jälkeen.

Neuvostoliiton presidentti Brezhnev on joutunut sairaalahoitoon. Presidentti tuli huonokuntoisena matkalta ja siirrettiin heti lepäämään sairaalaan. Neuvostoliiton presidentti on 75 vuoden ikäinen.

1.3.

Maataloustulolain viimeisetkin kiistakysymykset selvitettiin hallituksessa. Esitys annetaan eduskunnalle piakkoin.

SAK:n nuorisolähetystö vaatii yhteiskuntatakuuta. Yhteiskuntatakuujärjestelmä tarkoittaa, että nuorelle koulusta lähtevälle annettaisiin työpaikka tietyn ajaksi koulun jälkeen. Kokeiluna tällainen järjestelmä on ollut muutamassa kaupungissa. Ammattiyhdistysnuoret esittävät että järjestelmää tulisi laajentaa. Samalla he esittävät myös monia keinoja, joilla voitaisiin vähentää nuorisotyöttömyyttä. Työnantajien edustajan mukaan nykyisin nuoren työntekijän palkkaaminen maksaa työnantajalle yhtä paljon kuin ammattimiehenkin. Heidän mukaansa tuloeroja kokeen ja juuri koulunsa lopettaneen työntekijän välillä pitäisi lisätä, niin että vasta koulunsa lopettanut saisi pienempää palkkaa.

2.3.

Kokoomuksen eduskuntaryhmä teki välikysymyksen asuntopolitiikasta. Kokoomus puolueen kansanedustajat kysyvät, mitä hallitus aikoo tehdä asunokustannusten alentamiseksi ja asuntojen saannin helpottamiseksi. Nykyistä asuntopolitiikkaa Kokoomus sanoo tehottomaksi. Pääministeri Sorsan johtama

hallitus joutuu vastaamaan välikysymykseen 21. huhtikuuta. Myös Suomen Maaseudun puolue yhtyi välikysymykseen.

Turussa sytytettiin keinoaurinko. Lähinnä tutkijoita varten on Turussa rakennettu keinotekoinen aurinko. Auringolla testataan eri tuotteita.

Argentiina hyökkäsi Falklandinsaarilla. Englanti on hallinnut Falklandsaarilla. Hallinto on perua vanhoilta siirtomaa-ajoilta. Argentiinan laivasto nousi maihin saarilla ja yrittää saada vallan vaihtumaan.

3.4.

Miljoona suomalaista kärsii allergiasta. Allergialiitto on pitänyt vuosikokousta Jyväskylässä. Kokous kiinnitti huomiota työpaikkojen puhtauteen. Tupakointi pitäisi lopettaa liiton mielestä työpaikoilla.

Pohjanmaalla perinteiset tulvat. Kaksi viikkoa normaalia aikaisempi tulva on peittänyt jo 2300 hehtaaria alleen peltoja. Lapuanjoen pinta on noussut jo 80 senttiä.

Mikko Niskasen ohjaama Ajolähtö -elokuva sai Viitasaaren elokuvaviikkojen palkinnon. Ajolähtö kertoo ongelmista, mitä Ruotsiin muuttaminen saa aikaan.

4.4.

Suomen Lions liiton puheenjohtaja Rauno Laitinen sanoi Jyväskylässä, että Lions-liitto on päättänyt toteuttaa suurkeräyksen. Tavoitteena on kerätä 20 miljoonaa markkaa. Keväällä Lions liiton valtakunnallinen kokous päättää, mihin rahat sijoitetaan.

Sydänsunnuntain pääjuhlaa vietettiin Jyväskylässä. Vuosittain kuolee 4000 työikäistä ihmistä erilaisiin sydäntauteihin. Kuolleisuus on vähenemään päin. Siihen ovat vaikuttaneet terveemmät elintavat, tupakoinnin ja alkoholin välttäminen sekä kevyempään ruokaan siirtyminen. Myös kuntoutuksessa saavutetaan entistä parempia tuloksia.

Suomen viranomaiset käännöttivät Salvadorin kato-lisen kirkon isän Benito Tobarin takaisin Ruotsiin. Isä Tobar ei ole voinut saada kotimaassaan uutta passia, koska häntä vainotaan. Suomessa hänen oli tarkoitus saarnata kirkossa. Hän sai vierailta Hakuni-lan kirkossa valvonnan alaisena.

YK:n turvallisuusneuvosto vaatii Argentiinaa vetämään joukot pois Falklandin saarilta. Päätöksessä vedotaan Englantiin ja Argentiinaan, että ne käyttäisivät diplomaattisia keinoja riidan ratkaisemiseksi. Englannin puolustusministeri sanoo, että Englanti ottaa saaret takaisin vaikka taistellen.

5.4.

Englannin laivat lähtivät kohti Falklandin saaria. Ulkonimisteri Carrington erosi tehtävästään ja otti vastuun tapahtumista.

6.4.

● Salvadorilaisen papin maasa käännöttänyt siirrettiin muihin töihin. Sisäministeri Jokela määräsi tarkasta ja Siljamäen toisiin tehtäviin. Siirtoa ei pidetä rangaistuksena.

7.4.

Lapsi siepattiin Savonlinnassa. Runsaasti vapaaehtoisia, poliisi ja palokunta etsivät 1 1/2 vuotiasta tyttöä, joka hävisi äidin ollessa puhelimesta. Tytön oli vionyt ilmeisesti mielenhäiriöön joutunut 18 vuotias tyttö. Molemmat löydettiin illansuussa lähellä olleesta ladosta.

● Presidentti Koivisto sanoi Ruotsin televisiolle, että on hyvä, kun Suomessa keskustellaan hallitusmuodosta ja presidentin vallasta. Suomessa on ehdotettu, että pääministerille annettaisiin enemmän valtaa ja presidentiltä otettaisiin pois.

8.4.

Yhdysvaltain ulkoministeri Haig matkustaa sovittelemaan Englannin ja Argentiinan välille. Haig sanoi, ettei Yhdysvallat toivo muuta kuin että riita voitaisiin ratkaista rauhanomaisesti. Englanti on painottanut, että Yhdysvallat ja Englanti ovat liittolaisia ja Yhdysvaltain tulee auttaa Englantia.

Korkeimman Hovioikeuden presidentti Aarne Nuorvala erosi. Hän jää eläkkeelle täytettyään 70 vuotta. Hänen tilalleen nimitettiin Uolevi Hakavuori.

Pääsiäinen oli kylmä ja luminen; monet muuttolinut olivat vaikeuksissa takatalven takia; ne kääntyivät ohi Suomen ja ne, jotka ehtivät jo tulla voivat menehtyä pakkaseen.

Presidentti Koivisto tapasi Ranskan presidentin Mitterandin. Mitterand puhui, että Suomen ulkopoliitikka on hyvin hoidettua. Hän kutsui presidentti Koiviston viralliselle vierailulle Ranskaan.

Helikopteri tipahti mereen tuntemattomasta syystä. Onnettomuudessa sai surmansa teknikkoluutnantti Määttänen. Helikopteri oli kuvaus- ja tutustumismatkalla.

UKK terveydentila on edelleen ennallaan. Entisen presidentin omaiset antoivat asiasta tiedotteen. Kekkonen yleistila on tyydyttävä.

14.4.

Aravavuokria ehdotetaan laskettavaksi. Ilmeisesti syksyllä vuokrat laskevat noin 40 penniä neliöltä. Lasku johtuu lämmityskulujen alenemisesta.

Valtiovarainministeri Pekkala suhtautuu toiveikkaasti työllistämiseen. Yrityksien aloittamiseen on valtiolla paljon rahaa käytössä.

Työväen taloudellinen tutkimuslaitos ennustaa Suomen talouselämälle nousua. Hintojen nousu on ohi. Ihmisten tulot kasvavat tänä vuonna.

RUOTSISSA TEHDÄÄN TUTKIMUSTA KUURO-SOKEIDEN OLOISTA

Ruotsissa tehdään tällä hetkellä tutkimusta siellä asuvista kuurosokeista ja heidän oloistaan. Yritetään selvittää paljonko kuurosokeita Ruotsissa on ja mikä heidän elämäntilanteensa on. Tutkimus suoritetaan haastattelemalla. Kysellään sellaisia asioita, jotka liittyvät kuurosokeiden jokapäiväiseen elämään. Sellaisia asioita ovat työ, asuminen, taloudellinen tila ja niin edelleen. Asialla on mukana Ruotsin kuurosokeiden yhdistys, mutta tutkimuksen tekee Valtion Vammaisneuvosto. Suomessa tällaista vastaavaa vammaisneuvostoa ei vielä ole. Rahoituksesta (= maksamisesta) vastaa eräs yksityinen säätiö. Ruotsissa on vielä paljon sellaisia kuurosokeita, joita ei ole tiedossa. Tähän ryhmään kuuluvat monet kuurot ihmiset, joilla näkö vähitellen heikkenee. Suomessakin tällaisia ihmisiä on paljon. Tällä hetkellä Ruotsissa on tiedossa noin 500 kuurosokeaa ihmistä.

Kaikkia kuurosokeita haastatellaan. Haastattelut hoitavat ruotsalaiset niin sanotut opetuskonsulentit. Edellä mainittujen kysymysten lisäksi kysellään sellaisia asioita kuin kommunikointia ja tulkin

käyttöä. Haastattelua varten on tehty oma kyselylomake, niin, että jokaiselta kuurosokealta kysytään aivan samat kysymykset. Kerätyn tiedon pohjalta on tarkoitus tehdä ehdotuksia kuurosokeiden olojen parantamiseksi. Tällaisia ehdotuksia voivat olla esimerkiksi: Kurssitoiminnan lisääminen ja tulkkipalvelujen lisääminen. Jokapäiväisiin ongelmiin voidaan saada korjaus aikaan heti haastattelun yhteydessä, sillä kuurosokean kotona käy haastattelijan mukana kunnan työntekijä, joka heti saa tiedon kuurosokean vaikeuksista. Näitä jokapäiväisiä asioita voivat olla esimerkiksi: kotipalvelujen tarve, talouteen liittyvät asiat ja niin edelleen. Haastattelut on jo aloitettu vuonna 1981 syksyllä ja Ruotsin kuurosokeiden yhdistys pitää tärkeänä, että kaikki kuurosokeat vastaisivat kysymyksiin.

Suomessa on suunniteltu samanlaisen tutkimuksen tekoa. Täällä yhdistyksessä suunnitellaan asiaa jo ja meillä kysymykset eli haastattelun tekisivät kuurosokeiden kuntoutussihteerit. Palvelujen kehittämiseksi täällä meillä, aivan kuten Ruotsissakin, olisi tärkeä tietää tarkemmin miten maamme kuurosokeat selviävät jokapäiväisessä elämässä ja mitä tukitoimia tarvitaan. Norjassa tutkimus on jo tehty.

SUOMEN KUUROSOKEAT RY**Keskustoimisto: Mäkelänkatu 50, 00510 Hki 51****Puh. 90-77041****Inger Lindgren, toiminnanjohtaja****Kaija Salekari, kuntoutussihteri****Toini Pieskä, toimisto****Lasten kuntou- Näkövammaisten koulu,
tuskeskus Kukkumäentie 27, 40600 Jyvä-****kylä 60****Puh. 941-216 798****Marja-Leena Saarinen, johtaja****Alueelliset Pirjo Rissanen, 35400 Länkipohja****työntekijät: Puh. 935-31308****Leena Hassinen, Puistokatu 10 B 36****40100 Jyväskylä 10****Puh. 941-214429****Maija Haapalainen, Aallonkatu 2 C 20****96200 Rovaniemi 20****Puh. 991-3589**